

23 APR. 2010

EL-GAB/RL

10-04348

LUC S.

Agentschap voor
Natuur en Bos

Aan de heer Luc Storms
Agentschap voor Natuur en Bos
Centrale diensten

Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20
1000 Brussel

uw kenmerk

ons kenmerk

bijlagen

ANB/RM/10-2353

vragen naar / e-mail

telefoonnummer

datum

René Meeuwis

016/21.11.80

21 april 2010

rene.meeuwis@lne.vlaanderen.be

Betreft : **Regionaal Landschap Noord-Hageland vzw
jaarverslag 2009- programma 2010
evaluatie werking**

Geachte heer,

Het regionaal landschap Noord-Hageland diende tijdig zijn verslagen met bijlagen in.

De evaluatie is opgebouwd volgens de aandachtspunten zoals gevraagd vanuit het besluit rond de erkenning van regionale landschappen van 8 december 1998, aangevuld met criteria uit het MB van 27 maart 2006 en de aanbevelingen van de Hoge Raad voor het Natuurbehoud.

Tussen beide zit heel wat overlap en diverse criteria blijven van jaar tot jaar normaal gezien ongewijzigd, maar voor de duidelijkheid zijn ze chronologisch en uitvoerig weergegeven.

Besluit 8 december 1998

1. Het Regionaal Landschap Noord-Hageland bezit rechtspersoonlijkheid (art. 4, §1, 1°)

Het RL Noord-Hageland is een vzw en bezit rechtspersoonlijkheid. Deze toestand wijzigde niet in 2009. Het verslag bevat in bijlage een neerlegging bij de griffie op 17 maart 2009.

Het RL Noord-Hageland vormde één van de zes pilootregio's in Vlaanderen waar het concept regionaal landschap werd uitgewerkt. Via het besluit op de regionale landschappen van 8 december 1998 werd het voorlopig erkend. Het is sinds begin deze eeuw definitief erkend als regionaal landschap.

2. Het gebied waarbinnen het Regionaal Landschap actief is onderscheidt zich geografisch duidelijk van de omgevende streken (art. 4, §1, 2°).

In het Ministerieel Besluit van 27 maart 2006 houdende de hernieuwing van de definitieve erkenning van het RL Noord-Hageland vzw wordt aangegeven dat het werkingsgebied ongewijzigd blijft en beantwoordt aan de afbakeningscriteria van het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998.

Voor 2010 wordt met een aantal gemeenten onderhandeld om na te gaan of ze bereid zijn toe te treden tot het RL. In eerste instantie betreft dit de gemeenten Tremelo en Keerbergen.

3. De activiteiten van het Regionaal Landschap zijn gericht op de bevordering en de promotie van het streekeigen karakter... (art. 4, §1, 3°)

In totaal vermeldt het jaarverslag 16 verschillende acties, die zich situeren binnen 4 verschillende doelstellingen:

- Natuurbehoud en kleine landschapselementen
- Landschapszorg en streekeigen karakter
- Recreatief medegebruik en Natuurrecreatie
- Natuureducatie en -sensibilisatie

Elke actie is opgemaakt als een fiche met vaste rubrieken: partners, financiering, doelgroepen, doelstelling, beschrijving actie, nazorg, en impact en draagvlak. Beschrijving actie wordt dan nog verder uitgesplitst in "uitgevoerd 2009" en "gepland 2010". De heldere structuur komt overeen met de vraag rond transparantie en toetsing aan de doelstellingen van een RL vanuit de wetgeving. Vooral de laatste rubriek geeft goed aan dat het RL werk maakt van evaluatie van haar doelgroepenbeleid en draagvlakverbreding. Door deze structurering komen sommige projecten wel in meerdere acties terug (de tabel op blz. 83 geeft dit ook weer).

In wat volgt, worden enkel een aantal aandachtspunten en vragen van ANB over de fiches weergegeven:

Actie 2: Laak door Aarschot: het opnieuw leven inblazen en eindelijk finaliseren van dit project is zeker aangewezen. Er zijn immers al meerdere investeringen voor gedaan in de loop van de voorbije jaren. Enkel het sluitstuk mankeert nog. De provinciale biodiversiteitscampagne koesterburen kan daarbij mee als kapstok dienen.

Actie 3: Strategisch project Demervallei: dit project komt in een cruciale fase. De voorbereiding van de GRUPs vraagt echter nog heel wat werk en sensibilisering. De instandhoudingsdoelstellingen worden momenteel opgemaakt en zullen eind juni in eerste ontwerp klaar zijn. Nadien volgt over dit document nog heel wat overleg, alvorens ze definitief kunnen vastgesteld worden. Toch vormen deze doelstellingen een belangrijke sluitsteen voor de ruimtelijke invulling van de Demervallei, zodat voor de concrete uitwerking van de GRUPs nog even moet gewacht worden. Schoonhoven maakt op zich geen deel uit van de kleinstedelijke afbakening van Aarschot. De grens hiervan wordt best op de ringweg gehouden. Gezien de nabijheid bij het stadscentrum kunnen in Schoonhoven wel zacht-recreatieve initiatieven in overeenstemming met de aanduiding als Vogelrichtlijngebied.

Als voorbeeldproject voor natuurlijke overstroombaarheid kan de Dijlevallei ten zuiden van Leuven dienen, voor hermeandering wordt beter gekeken naar realisaties in het Netebekken.

Actie 5: Biodiversiteit en soorten: Zwaluwen: naast plaatsen van kunstnesten en beschermplankjes is ook het voorzien van een modderplek en , voor boerenzwaluw, voldoende toegankelijkheid van stallen een aandachtspunt.

Vleermuizen: als doelgroep zeker ook de kerkfabrieken opnemen en contacteren. Heel wat kolonies verblijven immers ook op kerkzolders. Tevens kan hier meekoppeling naar kerkuil gebeuren. Het dreefherstel in het Montfort kan moeilijk als een directe actie ten gunste van vleermuizen worden gezien, aangezien de oude bomen (met ev. nestholtes) werden vervangen door een nieuwe aanplant (zonder holtes). Op langere termijn wordt zo wel een lijnvormig landschapselement veilig gesteld dat kan bijdragen aan de oriëntatie van vleermuizen in het landschap.

Akkervogels: dit vormt bij uitstek een soortengroep om natuurdoelstellingen ook bij landbouw en jagers (WBE) ingang te doen vinden. Zij kunnen hier immers, dikwijls via kleine ingrepen, al snel mooie resultaten bereiken. Omdat ook de andere RL hier actief rond zijn, is overleg en uitwisseling van ervaringen zeker aangewezen.

Autochtoon plantgoed: momenteel beschikt het RI niet over erkende locaties. Toch is het belangrijk na te gaan of niet voor een aantal soorten ook binnen het RL erkende herkomsten kunnen gevonden worden. Daarbij kan o.a. gedacht aan Gewone es (*Fraxinus excelsior*), Vogelkers (*Prunus padus*) en, zoals aangehaald, Wilde appel en meidoorn.

Actie 6: Verweven natuur: vanuit ANB wordt gevraagd meer gebiedsgericht acties te ondernemen. Hierbij kunnen dan alle inspanningen (hoogstamboomgaarden, kleine landschapselementen, bedrijfsplanning, cultureel erfgoed) samen met de werking van de bosgroep ingezet worden om de kwaliteit van een specifiek gebied in zijn geheel op te waarderen. Het project rond Wolfsdonk kan daarbinnen kaderen. Goede voorbeelden van dergelijke gebiedsgerichte aanpak zijn te vinden bij de collega's van RL Groene Corridor.

Actie 7: Knotteiken: het aandachtspunt om bij deze actie ook andere knotbomen in het vizier te houden, blijft overeind, omwille van hun grote landschappelijke en natuurlijke waarde. Dat de focus in hoofdzaak op eik ligt, hoeft daarbij geen probleem te zijn.

Programma 2010

Dit luik is, zoals hoger aangehaald, telkens als een duidelijk onderdeel mee opgenomen binnen de beschrijving van de acties. Daardoor wordt duidelijk gemaakt in hoeverre acties continueren, worden bijgesteld of uitdoven.

Heel wat van de ruimer gerichte acties met integrale aanpak hebben betrekking op de Demervallei en de gemeenten die daar aan grenzen. Op zich is die aandacht terecht, aangezien deze rivier met haar brede vallei een belangrijke ader door het RL vormt. ANB vraagt evenwel in 2010 ook eens na te denken over een integraal project binnen één of meer van de niet-Demergemeenten. Het project rond het stiltegebied in Bekkevoort kan daarbij al een aanzet vormen.

4. Het Regionaal Landschap is voorgedragen door de Bestendige Deputatie van de provincie (art. 4, §1, 4°)

Het RL Noord-Hageland wordt in zijn werking erkend en ondersteund door de provincie Vlaams-Brabant. Op 11 december 2008 ondertekenden de provincie en de voorzitters van de Vlaams-Brabantse regionale landschappen een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2009 – 2013. De klemtoon in de nieuwe overeenkomst ligt op het bevorderen van de biodiversiteit. In het najaar van 2009 werden de regionale landschappen dan ook sterk betrokken bij het opzetten van de provinciale biodiversiteitscampagne.

5. Algemene Vergadering (art. 4, §2)

De Algemene Vergadering werd in 2009 tweemaal samengeroepen, namelijk op 18 februari 2009 en op 14 december 2009.

Op 18 februari namen 18 stemgerechtigde leden deel aan de vergadering, terwijl 6 stemgerechtigde leden zich verontschuldigde. Tevens werden 3 volmachten gegeven, zodat er 21 rechtsgeldige stemmen vertegenwoordigd zijn. Van de adviserende leden waren de Vlaamse Landmaatschappij en het Agentschap voor Natuur en Bos aanwezig. De volgende doelgroepen zijn vertegenwoordigd: steden en gemeenten, milieu- en natuurverenigingen, landbouworganisaties, toeristische verenigingen en wildbeheereenheden.

De Algemene Vergadering kwam geldig samen.

Op de Algemene Vergadering van 18 februari werd het jaarverslag 2008 goedgekeurd. De bestuurders werden van hun taak gekwetend.

De jaarrekening 2008 en het verslag van de accountant over de afrekening 2008 wordt toegelicht en goedgekeurd. Tevens werd een nieuwe Raad van Bestuur verkozen.

Op 14 december waren 18 rechtsgeldige stemmen vertegenwoordigd, waarvan 4 via volmacht. Adviserende leden waren niet aanwezig. De volgende doelgroepen zijn vertegenwoordigd: provincie en steden en gemeenten, milieu- en natuurverenigingen, toeristische verenigingen en wildbeheereenheden.

De Algemene Vergadering kwam geldig samen.

Op de Algemene Vergadering van 14 december werden de evaluaties op de werking 2008 besproken en werd een bondige voorstelling gegeven van het jaarprogramma 2010, evenals van de daaraan gekoppelde begroting. Tevens wordt goedkeuring gegeven aan een protocol rond de wet op overheidsopdrachten (toegevoegd als bijlage) en aan een herwerkt arbeidsreglement, zodat dit laatste vanaf 1/1/2010 van kracht kan worden.

Beide verslagen werden toegevoegd. Tevens is een bewijs toegevoegd van de neerlegging ter griffie van de rechtbank van koophandel op 17 maart 2009 van de ledenlijst van de algemene vergadering in 2009.

6. Raad van Bestuur (art. 4, §3)

Op de algemene vergadering van 18 februari 2009 werd een nieuw bestuur verkozen. De huidige stemgerechtigde leden van de Raad van Bestuur vertegenwoordigen de volgende doelgroepen als onderdeel van de vergadering: provincie (1), gemeenten en steden (4), erkende milieu- en natuurverenigingen (5), toeristische verenigingen (1), wildbeheereenheden (1) en erkende landbouwverenigingen (1). Tevens is 1 extra mandaat ingevuld binnen de subgroep recreatie voor IGO Leuven als stichtend lid, zodat groep III vertegenwoordigd is door 4 leden.

Uit de lijst blijkt dat de Raad vertegenwoordigers heeft voor minstens 1/3 uit de groep steden en gemeenten en voor minstens 1/3 uit de groep erkende natuurverenigingen. Daarnaast zijn vier deelnemers uit de groep resterende doelgroepen vertegenwoordigd. Hiermee is de Raad samengesteld volgens de voorwaarden zoals bepaald in art. 4, §3.

De Raad vergaderde viermaal in 2009. De verslagen hiervan werden apart van het jaarverslag toegevoegd. Vanuit de Raad van Bestuur is ook een Dagelijks Bestuur samengesteld, dat 5 keer vergaderde in 2009.

Het accountverslag werd toegelicht op de Algemene Vergadering, zoals vereist vanuit de statuten.

7. Activiteiten om erkend te blijven (art. 4, §6)

Landschapskrant: twee edities van een thematische landschapskrant werden verspreid, met name in mei en in augustus. De editie van Augustus verscheen in een vernieuwde lay-out, met vaste terugkerende rubrieken. Telkens komen diverse onderwerpen uit de regio aanbod en worden oproepen voor diverse activiteiten gelanceerd. Bijkomend werden het voorbije jaar maandelijks elektronische nieuwsbrieven verstuurd. Ook deze laatste wordt in een nieuw jasje gestoken vanaf 2010.

Vormingsactiviteiten: Uit de opsomming mogen we afleiden dat vorming in ruime zin wordt ingevuld: winteravonden, sporen herkennen, bruine vuurvlinder, ABC-praatcafés. De aantallen deelnemers wisselen, maar diverse activiteiten trekken meer dan 25 deelnemers.

Publieksactiviteiten: deze activiteiten focussen in 2009 op aansluiting op diverse activiteiten van andere organisaties, maar met organisatie op een specifieke locatie en inbreng van een eigen accent: Dag van het Park, Week van het Bos, Europese nacht van de Vleermuis. Telkens werd een breed publiek bereikt.

Uit de voorgestelde activiteiten kunnen we afleiden dat het RL Noord-Hageland zeker voldaan heeft aan deze voorwaarde.

8. Boekhouding (art. 4 §7)

Het jaarverslag bevat een jaarbalans en een resultatenrekening, zoals voorgelegd en goedgekeurd op de algemene vergadering van 17 februari 2010.

De jaarbalans geeft aan dat er in 2009 een balanstotaal van 463.388,81 euro was. De resultatenrekening weerspiegelt een winst van 33.960,34 euro, waarvan 26.721,08 euro in opbouw van een sociaal passief werd geïnvesteerd en 7.239,26 euro als winst geboekt.

Uit de resultatenrekening blijkt dat de voornaamste inkomsten gebeuren vanuit diverse subsidies (549.657,62 euro), waarmee voor 307.112,00 euro aan personeelskosten worden gedekt. Verder worden hiermee uitgaven verantwoord naar huisvesting en werking, zowel van het eigen personeel als in het kader van projectwerking. De andere inkomsten en uitgaven zijn daarentegen beperkt.

De balans is in evenwicht.

De controle van de boekhouding werd verricht door "ABS Accountants" te Leuven. Het verslag concludeert dat de balans en resultatenrekening afgesloten op 31 december 2009 een getrouw beeld geven van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de vereniging zonder winstoogmerk.

Hiermee is voldaan aan de voorwaarde van een controleerbare en geverifieerde boekhouding.

De opgebouwde winst zal in 2010 geïnvesteerd worden verfraaiing van de lokalen en installatie van software (ArcGIS). De begroting 2010 gaat uit van een voorzichtige benadering, gebaseerd op de huidige beschikbare middelen. Zo is uitgegaan van eenzelfde basissubsidie vanuit ANB als voorgaande jaren (zelfs iets verlaagd). Het valt te verwachten dat mits een aantal meevallers in de loop van 2010 een positieve bijstelling van de begroting kan gebeuren.

Besluit 27 maart 2006

Op basis van dit besluit dient het RL in het jaarlijks in te dienen werkingsverslag herkenbaar en afzonderlijk te rapporteren. In een apart bijgevoegd document gebeurt rapportage over volgende punten:

9. de concrete projecten en activiteiten die zijn uitgevoerd als basistaakstelling in het kader van draagvlakvorming voor natuur;

In het jaarverslag is per actie een paragraaf "impact en draagvlak" toegevoegd. Het RL stelt dat draagvlakverbreding net als de voorgaande jaren in grote mate verweven zit in alle projectacties en overlegmomenten. De koppeling erfgoed – natuur slaat aan bij een breder publiek en vormt een hefboom om bewustwording van natuurwaarden te creëren. In een aantal gevallen verschuift de rol van het RL dan wel van uitvoerder naar overlegforum.

10. de extra taken die buiten de basistaakstelling zijn uitgevoerd zowel binnen het kader van structurele opdrachten op Vlaams, provinciaal of gemeentelijk niveau als allerlei éénmalige of tijdelijke projecten ;

Twee extra taken worden specifiek in de verf gezet door het RL en uitvoerig toegelicht in het jaarverslag:

- Landschapsanimatie en landschapsteams (opdracht RWO)
- Strategisch project Demervallei (opdracht RWO)

11. de concrete acties en initiatieven die zijn ondernomen op het gebied van sensibilisering en informatieverbreiding voor het vergroten van het draagvlak voor natuur ;

Zoals hoger aangehaald, besteedt het RL Noord-Hageland heel wat aandacht aan vormings- en publieksactiviteiten. In navolging van het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor het Natuurbehoud werd ook in 2009 aandacht besteed aan zoektochten en/of een quiz. Op de Dag van het Park werd door ruim 200 deelnemers het gewicht van een brok ijzerzandsteen geschat.

Aan de concrete projecten zit telkens ook een luik rond sensibilisatie vast. Dit is bij de acties ook telkens duidelijk weergegeven in de concrete beschrijving van de acties.

12. de aandacht die zij besteedt aan de nazorg van uitgevoerde projecten en aan de impact op natuur van de opgezette projecten ;

Onder actie 4 is een apart project rond nazorg opgenomen, waarbij de projectpartners regelmatig worden bevraagd. Steekproefsgewijs worden de uitgevoerde aanplanten ook gecontroleerd. Indien nodig, wordt ingeboet.

De projecten worden ook digitaal bijgehouden, zodat de deelnemende gemeenten tweejaarlijks een overzicht krijgen van terreinrealisaties. Dit geeft ook de gemeenten de kans de realisaties op te volgen.

13. de samenwerking en het overleg met doelgroepen, partners en overheden.

Dit is een vaste rubriek in de jaarverslagen. Het RL verwijst dan ook naar hoofdstuk 1.5 van dit verslag.

14. de professionalisering van haar organisatie zowel op het vlak van personeelsbeleid als het administratief en financieel beheer.

Ook dit is een vast onderdeel van het jaarverslag (hoofdstuk 1.4). In 2009 is ingezet op een vernieuwing van de huisstijl (vernieuwing logo, aangepaste landschapskrant), een inspanning die ook in 2010 nog zal verder lopen. Ook is werk gemaakt van een vernieuwd arbeidsreglement en van een protocol rond naleving van de wet op de overheidsopdrachten.

Het RL heeft alle gevraagde aandachtspunten vanuit het besluit van 27 maart 2006 via een aparte toelichtingsnota duidelijk in de verf gezet. Daarbij wordt stelselmatig verwezen naar de plaatsen waar deze aspecten ook aan bod komen in het eigenlijke jaarverslag. Op die manier kan snel nagegaan worden dat aan deze verplichtingen wordt voldaan.

Verwerking opmerkingen op jaarverslag 2008:

Het RL voegt een korte tekst toe die ingaat op de adviezen en opmerkingen van de verschillende adviesorganen. Met de opmerkingen is in de mate van het mogelijke rekening gehouden in dit jaarverslag en in de dagdagelijkse werking van het RL.

Conclusie:

Het RL Noord-Hageland bouwt verder op een stramien dat ze al jaren hanteert. Er is aandacht voor verbetering van de eigen werking en werking naar een breed publiek en diverse doelgroepen. De werking van het RL is dan ook herkenbaar op meerdere plaatsen in de regio. In 2009 is vooral voortgeborduurd op vroeger opgezette projecten. Aandacht is ook gegeven aan het vernieuwen en verfrissen van de algemene communicatie, een punt dat ook in 2010 wordt verder gezet.

Het provinciale project rond 'Koesterburen' biedt een ruime kapstok om met de verschillende gemeenten en doelgroepen gerichte acties op te zetten. Het zou zeker een meerwaarde betekenen als deze acties niet allemaal los van elkaar staan, maar eerder gegroepeerd worden, zodat specifieke gebieden (zoals bv. Hermansheuvel en Waanveld in Bekkevoort (actie 13) of Wolfsdonk (actie6)) op diverse aspecten tegelijk worden aangepakt. Een dergelijke aanpak is misschien niet jaarlijks dekkend voor het hele werkingsgebied van het RL, maar levert een bijkomende impuls op voor het projectgebied. Door over meerdere jaren verschillende van dergelijke projectgebieden aan te doen, kan toch een werking over het volledige werkingsgebied gegarandeerd worden.

Naar vormelijke aspecten (raad van bestuur, algemene vergadering, boekhouding, vormgeving documenten) is het RL in orde. De toewijzing van verkregen subsidies naar gemaakte uitgaven kan evenwel duidelijker. Dit is een aandachtspunt voor 2009.

ANB verleent een **positief advies** voor de werking 2009 en het programma 2010. De gemaakte bemerkingen zijn aandachtspunten voor de werking in 2010.

Hoogachtend,

Ing. Marcel Vossen
Provinciaal directeur

Agentschap voor Natuur en Bos - Afdeling Vlaams-Brabant